

POSTANOWIENIE

30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 listopada 2023 r. w Warszawie
zażalenia D.M. i P.M.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 16 stycznia 2023 r., I WSC 357/22 (I ACa 897/21),

w sprawie z powództwa D.M. i P.M.

przeciwko K. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., F. spółce akcyjnej w
K., D. spółce akcyjnej w W., Skarbowi Państwa - Ministrowi Zdrowia i [...]

Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu

o zapłatę,

**1. odrzuca zażalenie co do punktu 1. (pierwszego)
zaskarżonego postanowienia,**

2. uchyla zaskarżone postanowienie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Powodowie D.M. i P.M. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi oddalającego apelację skarżących od wyroku Sądu pierwszej instancji w sprawie o zapłatę przeciwko K. sp. z o.o. w Ł., D. S.A. w W. oraz Skarbowi Państwa – Ministrowi Zdrowia i [...] Inspektoratowi Farmaceutycznemu.

Zarządzeniem z 9 grudnia 2022 r., wykonanym tego dnia przez zamieszczenie w Portalu Informacyjnym stosownego pisma, Sąd drugiej instancji wezwał powodów do usunięcia bliżej określonych braków skargi w terminie 7 dni,

pod rygorem odrzucenia skargi. Z informacji zamieszczonych w Portalu wynika, że 24 grudnia 2022 r. przesyłka została zwrócona, gdyż nie została podjęta w terminie. Następnie, pismem z 5 stycznia 2023 r., pełnomocnik powodów uzupełnił braki skargi oraz wniósł o przywrócenie terminu na dokonanie tej czynności. Przedstawił przy tym zaświadczenie, z którego wynika, że od około 29 grudnia 2022 r. odczuwał on dolegliwości bólowe gardła i migdałków, lecz na zwolnieniu przebywał w dniach od 31 grudnia 2022 r. do 4 stycznia 2023 r.

Postanowieniem z 16 stycznia 2023 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił skargę. Wskazał, że termin na uzupełnienie braków rozpoczął bieg 23 grudnia 2022 r., a zatem dobiegł końca – bezskutecznie – już 30 grudnia 2022 r. Tymczasem pełnomocnik powodów był niezdolny do pracy dopiero od 31 grudnia 2022 r., co uzasadniało oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków skargi. W konsekwencji braki te nie zostały usunięte w terminie, wobec czego skarga kasacyjna powodów podlegała odrzuceniu. Sąd Apelacyjny podkreślił przy tym, że dolegliwości chorobowe trwające przed okresem zwolnienia nie były tego rodzaju, by uniemożliwiały pełnomocnikowi uzupełnienie braków skargi; nadto mógł on ustanowić w tym celu substytutę.

Skarżący wnieśli zażalenie na postanowienie z 16 stycznia 2023 r., zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie art. 168 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., a także § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędów w zaświadczeniu lekarskim. W ich ocenie Sąd Apelacyjny błędnie uznał, że okres niezdolności do pracy po stronie pełnomocnika powodów rozpoczął się dopiero dnia 31 grudnia 2022 r. W istocie pełnomocnik nie mógł wykonać zarządzenia już od 29 grudnia 2022 r. Z kolei ustanowienie substytucji byłoby niemożliwe, gdyż dalszy pełnomocnik nie miałby wystarczająco czasu, by zapoznać się ze sprawą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało uwzględnieniu, choć z powodów innych niż wskazane w zarzutach sformułowanych przez powodów.

Wbrew założeniu Sądu Apelacyjnego datą doręczenia wezwania do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej nie był 23 grudnia 2022 r., lecz dzień kolejny: 24 grudnia 2023 r. Wynika to z art. 15zzs⁹ ust. 3 zd. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Zgodnie z tym przepisem w przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym. Sformułowanie „po upływie 14 dni” oznacza, że skutek doręczenia następuje dnia „piętnastego”; datą doręczenia jest zatem dzień następujący po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym (zob. uchwała SN z 20 października 2023 r., III CZP 24/23).

W konsekwencji powyższego termin do uzupełnienia braków skargi upływał nie 30 grudnia 2022 r., lecz 31 grudnia tego roku. Termin ten zbiegał się zatem z pierwszym dniem okresu potwierdzonej niezdolności pełnomocnika powodów do pracy. Na marginesie należy zauważyć, że 31 grudnia 2022 r. wypadał w sobotę, a zatem rzeczywisty koniec terminu przypadał na 2 stycznia 2023 r. (art. 165 § 1 k.p.c. w zw. z art. 115 k.c.); ten dzień również objęty był przedstawionym przez pełnomocnika zaświadczeniem o niezdolności do pracy.

W efekcie powyższego postanowienie w przedmiotowe oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków skargi było niezasadne. Nie sposób bowiem przyjąć, że powodowie nie uprawdopodobnili, iż nieuzupełnienie braków nastąpiło bez ich winy. Czynności procesowe mogą być podejmowane także w ostatnim dniu wyznaczonego na nie terminu. Wobec tego choroba pełnomocnika, skutkująca jego niezdolnością do pracy w takim dniu, a *in casu* nawet w dniach poprzedzających, zasadniczo uzasadniała uwzględnienie wniosku z art. 168 § 1 k.p.c.

Powyższej oceny nie zmienia możliwość ustanowienia pełnomocnika substytucyjnego, skoro w okresie zwolnienia lekarskiego pełnomocnik główny jest niezdolny do pracy. Rzecz nie tylko w tym, że nierzadko nie ma on fizycznej

możliwości podjęcia w tym kierunku odpowiednich działań, lecz także w tym, że stawianie tego typu wymagań nie powinno mieć miejsca, skoro świadczenie pracy lub wykonywanie czynności z zakresu działalności gospodarczej w okresie niezdolności do pracy jest niedopuszczalne – zwłaszcza jeżeli pełnomocnik korzysta w związku z chorobą ze świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych.

Skutkiem powyższej oceny jest konieczność przyjęcia wniosku o zasadności zażalenia. Odrzucenie skargi nastąpiło bowiem wskutek błędnej oceny, że skarżący nie uzupełnili braków tego środka zaskarżenia w terminie. Na marginesie należy jednak odnieść się do dwóch kwestii podniesionych w zażaleniu.

Po pierwsze, skarżący *in abstracto* słusznie wskazują, że uprawdopodobnienie okoliczności, o których mowa w art. 169 § 2 k.p.c., może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych. Choroba pełnomocnika nie musi zostać każdorazowo wykazana zaświadczeniem o niezdolności do pracy wystawionym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie trybu i sposobu orzekania o czasowej niezdolności do pracy, wystawiania zaświadczenia lekarskiego oraz trybu i sposobu sprostowania błędu w zaświadczeniu lekarskim. Ocena, czy określone okoliczności zostały uprawdopodobnione, i czy świadczą one o braku winy w terminowym dokonaniu czynności procesowej, należy przy tym do sądu.

Po drugie, powyższa uwaga o charakterze generalnym nie oznacza, że zażalenie okazałoby się uzasadnione, gdyby termin do usunięcia braków istotnie przypadał na 30 grudnia 2022 r. Ból gardła i migdałków, jakkolwiek niewątpliwie uciążliwy, nie stanowi przeszkody, która uniemożliwiłaby sporządzenie pisma zawierającego uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej. Co więcej, przed 31 grudnia 2022 r. pełnomocnik powodów mógł ustanowić substytutą: twierdzenia, że nie miałby on czasu na zapoznanie się ze sprawą, są nieadekwatne do czynności, której miałby dokonać pełnomocnik dalszy, polegających na wskazaniu adresów pozwanych oraz numerów PESEL skarżących.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[ms]